

Tác gi : Malcolm Fraser – Vô S c chuy n ng Danh M c: • C c Di n Th Gi i Ngày g i đ ng: 9/2/2008

L i ng i đ ch: Khi quy t đ nh đ ch bài x lu n này c a c u Th T ng Úc chúng tôi không nh m bày t s đ ng tình, hay không, c a mình v i nh ng lu n c a c ông. M c đích là nh m đ a đ n cho đ c gi thêm m t quan đ i m a, cũng là m t ti ng nói có tr ng l ng, v các chánh sách đ i ngo i c a Hoa k trong th i gian g n đây. Có bi t đ n nhi u quan đ i m khác bi t, nh ng trung th c thay vì đ i trá, xây đ ng thay vì manh tâm, theo tôi là h u ích.

Không có hy v ng cho m t th gi i yên bình v i m t n c M quá ch chi n

Vào th i cu i c a cu c Chi n Tranh L nh n c M i ng o v t i th ng và không b th ch đ , n c Nga thì suy tàn, nghèo nàn, r i b i, v i m t quân l c trang b t h i. Lúc đó, nhi u ng i tin r ng th k 21 có th s là giai đ o n cho nhân lo i th ng ti n nh ng v n đ v khuôn phép, đ thi t l p m t n hòa bình qu c t b n v ng h n và th c s s nh n th y quan h gi a các n c đ c đ i u hành b ng lu t l và không ph i quy n l c. Thay vì th , chúng ta l i có m t th i k c a nh ng l i l m bi th m và nghiêm tr ng, m t th i k c a thành ki n và t ch i h c h i t l ch s .

S lãnh đ o c a M đã r t quan tr ng cho vi c hình thành Liên Hi p Qu c và cho vi c thi t l p m t h th ng qu c t đ a trên lu t đ nh nh m ngăn c m chi n tranh tr phi c n thi t cho s t v hay đ c H i đ ng B o an đ ng tình.

Sau khi Chi n tranh L nh ch m đ t, Hoa k đã có th làm r t nhi u đ i u nh m ti p t c s th ng ti n có hi u qu h n, cho m t h th ng đ a trên lu t đ nh đ lu t pháp chi ph i quan h gi a các n c. Nh ng không, n c M c a th i nay đã đ y các c v ng to l n và các nguyên t c cao đ p này qua m t bên và đ n đ t chúng ta, t ng b c m t, đ n c n kh ng ho ng.

Sai l m ch nào?

Sau cu c Chi n tranh L nh, phe tân-b o th m u c u xác l p ng o v t i th ng c a M . Tri t

Hoa k^o đã l^oc l^oi trong th^o gi^oi này

Tác Giả: Bai An Tran

Thứ Hai, 29 Tháng 9 Năm 2008 06:02

Lý c^o b^on c^oa h^o là nh^om đ^o cao s^oc m^onh c^oa M^o su^ot th^o k^o này và xa h^on n^oa, khuôn đúc ph^on còn l^oi c^oa th^o gi^oi theo hình ^onh c^oa M^o, n^ou c^on, b^ong vũ l^oc. Phe tân-b^oo th^o không c^on đ^on s^o ki^om ch^o c^oa các th^oa ^oo c qu^oc t^o, c^oa lu^ot l^o hay c^oa t^o ch^oc. V^oi h^o, ngày 11 tháng Chín, 2001, là m^ot c^o h^oi gi^oi thoát M^o kh^oi nh^ong ki^om ch^o này.

H^ou qu^o là, Hoa k^o đã đi t^o sai l^om này đ^on sai l^om khác và đã t^oo ra m^ot th^o gi^oi hi^om nguy h^on.

Sai l^om đ^ou tiên là tuyên chi^on v^oi nh^ong k^o kh^ong b^o, thay vì nên nh^on th^oc r^ong v^on n^on th^oc s^o thu^oc v^o tình báo, chính sách t^ot, và n^ou c^on thi^ot, s^o h^o tr^o b^oi b^ong hành đ^ong quân s^o.

Sai l^om th^o hai là đã tuyên phán v^oi th^o gi^oi, ho^oc anh cùng phe v^oi chúng tôi hay anh đ^oi ngh^och. Không có con đ^ong trung dung.

Cái sai l^om th^o ba, nghiêm tr^ong h^on, là không đ^o đ^oy đ^o tài nguyên vào vi^oc truy tìm và tiêu di^ot ban lãnh đ^oo al-Qaeda và h^oy ho^oi m^ong l^oo i c^oa nó.

Sai l^om th^o t^o là đã ti^on hành cu^oc chi^on b^ot h^op pháp t^oi Iraq, m^ot l^och l^oc to l^on đã ch^o gây ra th^om h^oa và khi^on cho hòa bình t^oi Trung Đông càng thêm khó khăn.

Sai l^om k^o ti^op là đã không chuy^on h^ong s^o quan tâm đ^oy đ^o đ^on các v^on n^on gi^oa Do Thái và ng^o i Palestine, l^oi m^ou c^ou gây chia r^o ng^o i Palestine. Ph^ot l^o Hamas khi^on hòa bình h^ou nh^o không th^o có đ^oc.

Trong m^ot sai l^om khác kh^oi đi t^o cu^oi năm 2001, Hành pháp (M^o) đã bày m^ou, t^ong b^oc m^ot, ph^ot l^o Qui ^oo c Geneva, qui ^oo c v^o tra t^on, đ^o cho Hoa k^o mu^on làm gì thì làm. Nh^ong ng^o i đ^o ph^on, các lu^ot s^o, chánh tr^o gia, quan ch^oc chính quy^on đ^ou có th^o b^o xem nh^o vì ph^om các t^oi ác chi^on tranh nghiêm tr^ong.

S^o sai l^om k^o ti^op là đã đ^ot m^ot trách v^o lên t^ong th^ong Pervez Musharraf mà không m^ot v^o

lãnh đ^o nào c^oa n^o c Pakistan có th^o th^oc hi^on. Nh^ong k^o cu^ong tín đã c^ong c^o các Vùng lãnh th^o Tây-B^oc. N^o c Pakistan thì g^on nh^o trong tình tr^ong r^oi lo^on.

Còn quan tr^ong h^on nhi^ou các l^om l^on nghiêm tr^ong k^o trên là s^o th^ot b^oi trong vi^oc giao t^o v^oi Nga trong ý th^oc tôn tr^ong và th^oa nh^on các quy^on l^oi truy^on th^ong c^oa Nga, mà Nga mu^on b^oo v^o.

Chính Hoa k^o đã mong mu^on đ^oy NATO đ^on các đ^ong biên gi^oi c^oa Nga, ph^ot l^o m^ot th^oc t^o là vai trò th^oc s^o c^oa NATO đã hoàn thành. Hoa k^o đã mu^on NATO bao g^om c^o Ukraine và Georgia.

T^ong th^ong George Bush đã xé b^o các hi^op ^oc qu^oc t^o, Hi^op ^oc ch^ong H^oa ti^on Đ^on đ^oo (Anti-Ballistic Missile Treaty) và Hi^op ^oc C^om Th^o nghi^om Toàn đ^on. Nh^ong hành đ^ong c^oa ông, trong th^oc t^o, đã kh^oi đ^ong m^ot cu^oc ch^oy đ^oa vũ trang m^oi.

Trong v^o Georgia, M^o và Tây ph^ong, v^oi các ngo^oi l^o hi^om có, đã b^o qua kích t^o làm kh^oi mào cu^oc đánh nhau và các v^on đ^o còn ti^op đ^on. T^ong th^ong Mikheil Saakashvili, ng^oi đ^oa quân đ^oi mình vào Ossetia, đ^oc cho là gi^ot ch^ot 2 ngàn th^ong dân trong vòng ch^o có vài gi^o, đã đ^op v^o m^ot n^on hòa bình m^ong manh t^on t^oi t^o đ^ou th^op niên 1990.

Nh^ong l^oi hùng h^on c^oa Hoa k^o và ph^ong cách ngo^oi giao c^oa h^o, cùng cu^oc tái vũ trang c^oa Hoa k^o cho các l^oc l^ong quân s^o Georgia, đã khuy^on khích Saakashvili tin t^ong r^ong ông ta có đ^oc s^o h^ou thu^on c^oa M^o. S^o ch^ong đ^oi c^oa tôi v^oi cu^oc xung đ^ot này cũng m^onh m^o nh^o s^o ch^ong đ^oi c^oa tôi v^oi cu^oc chi^on tranh Iraq.

Chúng ta c^on m^ot th^o gi^oi mà trong đó các đ^onh ch^o qu^oc t^o đ^oc tôn tr^ong, n^oi mà H^oi đ^ong B^oo An có th^o có nh^ong ^onh h^ong th^oc s^o, và n^oi mà quan h^o gi^oa các qu^oc gia s^o đ^oc chi ph^oi b^oi lu^ot l^o ch^o không b^ong vũ l^oc.

Âu châu c^on suy nghĩ k^o l^ong v^o s^o phát tri^on nh^ong quan h^o c^oa mình v^oi n^o c Nga.

Như u Hoa k^o mu^o n th^o c hành vi^o c lãnh đ^o o th^o gi^o i có hi^o u qu^o, n^o c này ph^o i th^o a nh^o n r^o ng ti^o n hành vi^o c này b^o ng vũ l^o c không còn th^o c ti^o n hay kh^o thi, mà ph^o i b^o ng con đ^o ng ngo^o i giao khôn ngoan, b^o ng s^o đ^o ng và làm v^o ng ch^o c lên các c^o u trúc qu^o c t^o, đ^o c bi^o t là H^o i đ^o ng B^o o an và Tòa án T^o i ph^o m Qu^o c t^o.

Ông Malcolm Fraser (1930 -), cựu lãnh tụ đảng Tự do, Thủ tướng Úc từ 1975 đến 1983. Trước đó, ông đã là Bộ trưởng Bộ binh (Minister for the Army, 1966) của chính phủ Harold Holt, và sau này là Bộ trưởng Quốc phòng (1968), trong thời kỳ của cuộc chiến tranh Việt Nam. Ông đã là một người ủng hộ mạnh mẽ các chính sách của Hoa Kỳ.

Ngunjiri: America has lost its way in the world. The Age, 29 Aug 2008.

4 / 4